

**RÄDDNINGSTJÄNSTEN
SYDOST**

RÅD OCH ANVISNINGAR

Fastställt datum
2015-02-04

Reviderad datum
2025-02-03

Dokumentägare
Mattias Andersson

Brandskydd vid övernattning i skolor eller andra lokaler

Dessa råd och anvisningar har som syfte att sammanställa och underlätta tolkning av lagstiftning och regelverk, samt även förtydliga Räddningstjänsten Sydosts syn på specifika områden. Lagstiftning är alltid styrande och åsidosätts inte av dessa råd och anvisningar.

RÄDDNINGSTJÄNSTEN SYDOST

Innehåll

1. Bakgrund och syfte	3
2. Information till Räddningstjänsten Sydost.....	3
3.Utrymningsvägar	3
4. Vägledande markering och belysning.....	3
5. Brand- och utrymningslarm.....	4
6. Brandsläckare	4
7. Brandavskiljande dörrar	4
8. Övernattningslokalens utformning	4
9. Ansvar	5
10. Brandskyddsorganisation.....	5
11. Vakande brandvakt	5
12. Ordningsregler	6
13. Information till övernattande.....	6

1. Bakgrund och syfte

Tillfälliga övernattningar sker oftast i samband med förenings- eller kursverksamhet. Detta är vanligt vid exempelvis skolresor, idrottsevenemang och liknande. Om en grupp ska övernattna i en lokal som normalt inte är avsedd för övernattning behöver brandskyddet uppfylla särskilda krav. Ansvar för brandskyddet ligger på den som äger och upplåter byggnaden samt de som använder byggnaden för övernattning.

Dessa råd och anvisningar redovisar vilka förutsättningar Räddningstjänsten Sydost anser ska vara uppfyllda för att genomföra tillfällig övernattning. Med tillfällig övernattning menas enstaka nätter (upp till 7 dagar/nätter) vid enstaka tillfällen (något/några tillfällen per år) i lokaler som egentligen inte är avsedda för ändamålet. Dessa råd och anvisningar tar inte upp frågan om huruvida verksamheten är tillståndspliktig eller om det kan finnas krav eller rekommendationer från andra myndigheter, utan avser endast ange ett skäligt brandskydd vid pågående verksamhet. Dessa råd och anvisningar behandlar skolor, förskolor, fritidshem, klubbstugor och liknande lokaler där tillfällig övernattning kan förekomma.

2. Information till Räddningstjänsten Sydost

Arrangören ska anmäla den tillfälliga övernattningen till Räddningstjänsten Sydost. Anmälan skickas via formulär som finns på www.rtso.se. Anmälan ska ha inkommit till Räddningstjänsten sydost senast tre arbetsdagar innan övernattningen äger rum.

3. Utrymningsvägar

Det ska finnas två av varandra oberoende utrymningsvägar. Utrymningsvägarna ska vara lätt öppningsbara från insidan utan nyckel eller annat redskap.

Maximalt tillåtet gångavstånd från plats längst in i rummet som används för övernattning tills dess att utrymmande personer når säker plats, det vill säga trapphus eller dörr eller fönster direkt till det fria, är 30 meter.

Övernattningslokalen bör ligga i markplan. Om övernattning sker på annat våningsplan ska det finnas tillgång till minst två av varandra oberoende trapphus (eller utvändiga trappor) avsedda för utrymning. Trapphusen ska vara utformade som egna brandceller med brandavskiljande dörrar mot korridorerna på respektive våningsplan.

I korridorer/gemensamhetsutrymmen som leder till utrymningsvägar ska mängden brännbart material begränsas och alla dörrar mot korridoren/utrymmet måste vara stängda.

4. Vägledande markering och belysning

Utrymningsvägar och väg till utrymningsväg (till exempel korridor) ska vara försedd med genomlyst (eller belyst) vägledande markering med symboler enligt Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2020:1), se figur 1 nedan för exempel.

Skyltarna ska vara försedda med säkerställd strömförsörjning via centralt eller lokalt batteri och klara av att lysa i 60 minuter vid strömbortfall.

I en lokal, till exempel skolsal, där högst 25 personer sover kan avsteg från krav på vägledande markering inne i rummet göras om lokalen är lätt överblickbar.

Fig.1

5. Brand- och utrymningslarm

Samtliga lokaler som används för tillfällig övernattnig, lokaler som angränsar till övernattningslokalen och som tillhör samma brandcell, väg till utrymningsväg samt utrymningsvägar ska vara försedda med anordningar för tidig upptäckt och varning i händelse av brand.

Vid mindre än 10 sovande

Brand- och utrymningslarmet kan bestå av brandvarnare. Brandvarnarna skall vara sammankopplade så att samtliga larmar vid indikation av rök. I de fall där många brandvarnare krävs bör i stället ett automatiskt utrymningslarm enligt SBF 110 övervägas.

Vid färre än 50 sovande, eller färre än 100 sovande i markplan

Ett automatiskt brand- och utrymningslarm enligt SBF 110 skall finnas. Larmet behöver ej vara vidarekopplat till räddningstjänsten eller SOS. Vid ett internt larm är det viktigt att rutiner finns för att larma räddningstjänsten manuellt.

Vid 100 sovande eller fler

Ett automatiskt brand- och utrymningslarm enligt SBF 110 skall finnas. Det skall dessutom vara vidarekopplat till räddningstjänsten eller SOS.

6. Brandsläckare

Det ska finnas brandredskap i form av handbrandsläckare eller inomhusbrandpost lättillgängligt och väl markerat. Avståndet till närmaste brandredskap ska högst vara 25 meter.

7. Brandavskiljande dörrar

Brandavskiljande dörrar ska alltid vara stängda. Dörrarna får aldrig ställas upp med kil eller liknande. Brandavskiljande dörrar får endast stå uppställd om dörren är försedd med magnetupphängning som automatiskt stänger dörren när brandlarmet utlöst.

8. Övernattningslokalens utformning

Antal personer som kan övernattna i en lokal beror på lokalens golvyta. Nedanstående riktvärden kan användas för att avgöra personantalet i övernattningslokalen, dock ska lokalens personkapacitet för normal drift inte överskridas vid övernattnig.

- Liggunderlag och mindre madrasser – cirka 3m² golvyta per person
- Sängar och större madrasser – cirka 4m² golvyta per person (inklusive 0,5 meter mellan varje säng).

Sängplatserna ska ordnas på ett sådant sätt att det finns fria gångar mellan varje grupp av sängplatser.

Gångarna ska ansluta till utgångarna i lokalen och hållas fria från material.

Tillhörigheter ska hänvisas till en särskild plats i lokalen, alternativt till särskilt rum.

Sovsalens utformning ska kontrolleras dagligen inför övernattnig.

Utrymningsplan ska finnas anslagen inom eller i nära anslutning till övernattningslokalerna.

9. Ansvar

Den som arrangerar den tillfälliga övernattningen ansvarar för säkerheten. Detta fråntar dock inte fastighetsägarens / lokalupplåtarens ansvar att se till att lokalen är lämplig för sitt ändamål. Arrangören ansvarar bland annat för att:

- Personalen har tillräcklig kunskap och utbildning.
- Personalen kan och vet hur de ska agera vid en brand / utrymningssituation.
- Larmmöjligheter finns till räddningstjänsten via telefon 112.
- Personalen känner till och kan hantera den brandsläckningsutrustning (handbrandsläckare, inomhusbrandposter etc.) som finns i lokalen.
- Personalen har kunskap om brandtekniska installationer (brandlarm, branddörrar, släckutrustning, nödutgångar, vägledande markering m m).
- De övernattande har fått information så att de kan och vet hur de ska agera vid en brand/utrymningssituation.
- Tillse att eventuella inbrottslarm och kameralarm är inaktiverade i området för övernattningen.
- Ordningsregler upprättas och efterlevs.

10. Brandskyddsorganisation

Arrangören ska ha en brandskyddsorganisation som leder, följer upp och kontrollerar övernattningen.

Arrangören är ansvarig för att personalen har tillräcklig kunskap och utbildning och att lokalerna uppfyller gällande krav.

Det ska alltid finnas en utsedd brandskyddsansvarig under övernattningen.

Brandskyddsansvariga ska kunna delge räddningstjänst, ambulans eller polis följande vid larm:

- vad som har hänt
- om det finns personer kvar i byggnaden, var och hur många
- var uppsamlingsplatsen finns

11. Vakande brandvakt

Då övernattningen berör fler än 100 personer ska det finnas minst en vakande brandvakt.

Brandvakten ska kontinuerligt gå bevakningsronder under den tid då personer övernattar samt ha tillgång till telefon. Brandvakten ska vara väl insatt i brandskyddsorganisationen, ordningsregler och brandtekniska installationer.

12. Ordningsregler

Följande regler ska finnas vid övernattningen. Dessa kan kompletteras vid behov.

- Förbud mot rökning och öppen eld ska råda i hela byggnaden.
- Matlagning, kaffebrygning och liknande är förbjudet i hela byggnaden utom i avsedda lokaler som till exempel kök, matsal och pentry.
- Korridorer och trapphus, vilka fungerar som väg till utrymningsväg, ska vara försedda med belysning, denna ska vara tänd när det är mörkt utomhus.
- Sopsäckar och brännbart material placeras i avsedda utrymmen.
- Korridorer, trapphus eller andra utrymningsvägar får inte blockeras eller belamras med brännbart material.
- Släckutrustning ska finnas tillgänglig och väl markerad på högst 25 meters avstånd från rummen där övernattning sker. Släckutrustning ska finnas på varje våningsplan.
- Brandfarlig vara får inte hanteras i byggnaden.
- Bänkar, bord och stolar samt brännbart material får inte placeras i korridorer eller i trapphus.
- Räddningstjänsten avråder från laddning av mobiltelefon mm på natten, utan det bör ske på dagtid, och på hårt underlag med avsedd och CE-märkt laddare. Laddning bör ej ske i till exempel sängen eller nära liknande, brännbara material.

13. Information till övernattande

Innan övernattning sker ska de övernattande informeras om följande:

- Gällande ordningsregler
- Utrymningsvägarnas placering
- Brandredskapens placering
- Hur de ska agera då brand upptäcks eller då signal ljuder från brandlarmet
- Uppsamlingsplats vid utrymning